

POSELSTWO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W RIO DE JANEIRO

REFERAT: VI.

NRY. POPRZEDNIE TEJ SAMEJ SPRAWY:

REFERENT: P. Wojnar

709/31.
710/31

NR. AKTU 1269/31.-
DATA WPLYNIECIA 27.IV.1931.
DATA ZALATWIENIA _____

OD KOGO: Ex off.
DO KOGO: Exma Directoria do "Diario da Noite"
W SPRAWIE wywiadu P. José Jobina o Marszałku
ZALATWIENIE: _____

NRY. NASTEPNE TEJ SAMEJ SPRAWY:

~~709/31.~~
~~710/31.~~

INSTRUKCJE I UWAGI:

*Reklamowanie telefoniczne (2-7965)
u dyrekt. Allegre's'a, który
winnobyt, że ogłosił raport
dyr. Barthe
La bilha ^{du} na sztel promocyj
reklamacyj, wiadomości, że
wójt Jobin z Europy i że
son faire ogłosił.
20. V. 31 J*

PONOWIENIA: 15.V

ZLOZONO DO AKT DN. 10. V. 1931 R.

60

6 kopij:

24. IV.

E. S.

Exmo Director
do "Diário da Noite"
Neste Capital

Em referencia a correspondencia de The de
Estado de sur. José Jobim, sob o titulo: "Pilsudski;
o Inaccessível", publicada em 3 de Março passado
no conhecido organo de V.V.S.S., ~~em~~ na qual se ~~encontrou~~ ^{encontrou e} ~~na~~
~~sempre~~ regista sua pretensão de entrevista com o
Marechal Pilsudski, em Funchal, tendo a honra
de communicar a V.V.S.S. que, de accordo com as
informações ^{officiaes,} recebidas de meu Governo, e Ellimitro
de Guerra da Polónia, Marechal Pilsudski, durante
(recente ~~sumaria~~ ^{recente} sua estadia no The de Estado ~~na~~ ^{na} ~~conceder~~
entrevista alguma ~~ao~~ ^{ao} ~~sur. Jobim,~~ ^{sur. Jobim,} ~~nem~~ ^{com} ~~o~~ ^{qual} ~~representante~~ ^{representante} ~~de~~ ^{de} ~~imprensa,~~ ^{imprensa,} ~~nem~~ ^{nem} ~~ter~~ ^{ter} ~~por~~ ^{por} ~~seu~~ ^{seu} ~~autor~~ ^{autor}
~~qualquer~~ ^{qualquer} ~~que~~ ^{que} ~~seja~~ ^{seja}
alguem ~~de~~ ^{de} ~~prestar~~ ^{prestar} ~~qualquer~~ ^{qualquer} ~~de~~ ^{de} ~~declaração~~ ^{declaração} ~~em~~ ^{em} ~~seu~~ ^{seu}
nome.

O sur. José Jobim, ao ter occasião de ~~prestar~~
com em Funchal, com o capitão Lepocki, do gabinete
do Ellimitro Pilsudski, ~~mas~~ ^e as informações, prestadas
por este official polonês ao Ellimitro de V.V.S.S., ~~não~~
eram destinadas ^à ~~para~~ ^{para} publicação nos columnes do
"Diário da Noite" ou qualquer outro organo de imprensa.

1269/31.-

Rio de Janeiro, em 24 de Abril, de 1931.-

EXMA. Directoria
do "Diario da Noite"

Nesta Capital

Em referencia á correspondencia de Ilha da Madeira do Sr. José Jobin, sobre titulo : " Pilsudski e Inaccessivel", publicada em 3 de Março passado no conceituado orgão de VV. SS., na qual o autor relata seu pretendido encontro e sua entrevista com o Marechal Pilsudski em Funchal, tenho a honra de comunicar a VV. SS. que, de accordo com as informações officiaes, recebidas de meu Governo, o Ministro da Guerra da Polonia, Marechal Pilsudski, durante sua recente e unica estadia na Ilha da Madeira nem viu o Sr. José Jobin, nem lhe concedeu entrevista alguma, (assim como a nenhuma representante de imprensa,) nem tão pouco autorizou quem quer que seja a fazer qualquer declaração em seu nome.

O Sr. José Jobin, em Funchal, só teve occasião de palestrar com o capitão Lepecki, do gabinete do Ministro Pilsudski, e as informações, prestadas por este official polonez ao Enviado de VV.SS., não eram destinadas á publicação nas columnas do "Diario da Noite" ou qualquer outro orgão de imprensa.

D. Jobin
subsc. J. J.

De accordo com as instruções, recebidas do meu Governo, tomo a liberdade de pedir a VV.SS. se dignem rectificar nas columnas do conceituado orgão de VV.SS. a referida correspondencia do Sar. José Jobi Jobim, conscoante as informações que acabo de prestar.

Tomando em consideração o papel que desempenha o Marechal Pilsudski, oficialmente como Ministro da Guerra, e na vida nacional da Polonia como seu Libertador, bem como as esbho- res relações que existam entre os nossos paizes e entre a imprensa polonesa e brasileira, não tenho duvida que VV.SS. se dig- rão attender o meu pedido.

Aproveito o ensejo para reiterar a VV.SS. os pro- testos de minha attenciosa estima e consideração.

MINISTRO DA POLONIA

(Dr. T. St. Grabowski)

Poufne

6 marca 31.

710/31.

Szanowny Panie Kapitanie,

Przesyłam w załączeniu drugi wywiad z Marszałkiem Piłsudskim, opublikowany w "Diario de Noticias" z dn. 3.b.m. przez niejakiego José Jobina, początkującego dziennikarza brazylijskiego, który już był w Europie i w Polsce, i który w szeregu korespondencji w tutejszej prasie oczerniał nasz kraj i Rząd Marszałka.

Wobec ordynarnych napaści na Polskę w jednej z ostatnich korespondencji, opublikowanej przed przeszło 2 miesiącami w 2 dziennikach brazylijskich, jak i wobec pozytywnych dowodów, że p.Jobin jest komunistą, Poselstwo wystąpiło przed kilku tygodniami, dowiedziawszy się o ponownym jego wyjeździe do Europy, z wnioskiem do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o nieudzielenie mu wjazdu do Polski. Trudno jednak było przypuścić, że wobec zasadniczo wrogiego stosunku do Polski i do Marszałka, dziennikarz ten ośmieli się starać się o wizytę i o wywiad u samego Marszałka na Maderze i że wyjedzie umyślnie takim okrętem, który zatrzymuje się na tej wyspie.

W gruncie rzeczy cała korespondencja Jobina jest bez większego znaczenia i nie wartoby się nią zajmować, gdyby nie przyuszczenie, że ten dziennikarz zmyślił swój wywiad lub go, skopjował z korespondencji w "Correio da Manhã", o której pisałem Panu Kapitanowi w piśmie z dn. 25 lutego r.b. № 599/31..

Pozwalam więc sobie prosić Pana Kapitana, by zechciał sprawdzić, na podstawie załączonego wycinka i tłumaczenia, czy treść oświadczeń Marszałka odpowiada rzeczywistości, a jeśli nie, by zechciał podać mi szczegółowo faktyczny stan rzeczy, bym mógł na tej podstawie poczynić odpowiednie kroki celem zdyskredytowania tego dziennikarza w prasie brazylijskiej.

67

Również byłbym wdzięczny Panu Kapitanowi, gdyby zechciał w którymś z artykułów w prasie polskiej poruszyć ~~xxpxxx~~ napisać p. Jobina w prasie brazylijskiej na Polskę, by w ten sposób placówka brazylijska w Warszawie mogła zwrócić uwagę swego Rządu, względnie samego Jobina, na szkodliwość jego akcji prasowej dla stosunków polsko-brazylijskich.

2 załączniki.

POSEŁ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

/Dr. Tadeusz St. Grabowski./

Do Pana Kapitana
M.B. Lepeckiego,
Wyspa Madera.

709/31.

W spr. wywiadu dzien. Jobina
z Marszałkiem Piłsudskim.

Do

Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Wydział Prasowy

w W a r s z a w i e .

W załączeniu korespondentstwo przesyła wycinek z miejscowego dziennika wieczorowego "Diario de Noticias" z 3.b.m. z wywiadem znanego Ministerstwu Spraw Zagranicznych dziennikarza brazylijskiego José Jobina z Marszałkiem Piłsudskim na Wyspie Maderze.

Jobin, jadąc ponownie do Europy /vide szyfr tutejszego korespondentstwa № 3. / i przejeżdżając przez Maderę, skorzystał ze sposobności, by dostać się do Marszałka Piłsudskiego i uzyskać wywiad. W korespondencji, nadesłanej do dziennika, którego jest współpracownikiem, opisuje swe spotkanie z Marszałkiem i podaje treść jego oświadczeń. We wstępie korespondencji zaznacza, jako by corocznie wyjeżdżał na Maderę / /, że nie toleruje dziennikarzy zagranicznych, i nie udziela im wywiadów, że jest dyktatorem Polski, który na wzór Mussoliniego zniósł ustroj demokratyczny w Polsce i wprowadził faszyzm, że Marszałek jest dziwną osobistością, która ciągle zmienia swe poglądy, że był "agitatorzem rewolucyjnym", "germanofilem", "frankofilem", przyjacielem Prezydenta Wojciechowskiego, którego później obalił, że wogóle "słowo konsekwencja zniknęło z jego słownika". W dalszym ciągu

Kurjerem
14/11/31

66

709/31.

2.

kreśli swe podkradanie się do willi Marszałka, spotkanie się z lekarzem Smogarzewskim (? ?) w ogrodzie willi Marszałka, i kapitanem Lepeckim, przypadkowe nadejście Marszałka, który miał w surowym tonie zapytać się dziennikarza, kim jest i czego sobie życzy, i oświadczyć mu, że "nie udziela żadnych wywiadów, bo przybył tutaj na odpoczynek".

Powoływanie się dziennikarza na emigrację polską w Brazylii i na p. Mello Franco, obecnego Ministra Spraw Zagranicznych Brazylii i byłego delegata Brazylii w Lidze Narodów, "którego teza o mniejszościach tak wielkie usługi oddaje Polsce", miało usposobić przychylniej Marszałka do dziennikarza, któremu miał oświadczyć:

"Dobrze, możemy porozmawiać, lecz nie dam Panu żadnego wywiadu. Nic więcej, jak zwykła rozmowa."

W dalszym ciągu dziennikarz podaje następujące rzekome oświadczenie Marszałka:

"Piłsudski twierdził, że kierunek, którego trzyma się obecny Rząd, stanowi refleks trudności, z jakimi walczy Polska. Dopiero Traktat Wersalski zrealizował dawne i słuszne aspiracje naszej niepodległości. Po włączeniu, na zasadzie postanowien w Sali Łustrznej, Polski do koncertu narodów wolnych, przystąpił nasz kraj do dzieła odbudowy swego gospodarstwa. Przedtem znalazł się jednak w konieczności odparcia wojsk sowieckich, kierowanych przez Trockiego w Moskwie, a bezpośrednio przez Bułdennego. Zalamanie się wojsk czerwonych, które zagrażały już zbliżeniu Warszawie, stanowi początek dzieła obecnego Rządu. Pozbawienie władzy Prezydenta Wojciechowskiego nastąpiło w skutek zamachu w dniu 12 maja 1926 r. Pozwoliło to Polsce skierować swą politykę ku innym idealom. Owoce tej nowej polityki prędko się ujawniły. Gospodarstwo narodowe się skonsolidowało, finanse zostały uregulowane. Zagadnienia polityczne, zaostrzone wrogim stosunkiem niektórych części ludności, które upierają się przy posługiwaniu się językiem niemieckim, zostało rozwiązane dzięki zarządzeniom Rządu, a w szczególności przez reformę Sejmu."

Następnie dziennikarz nadmienia, że jeszcze chciał poznać opinie Marszałka na temat emigracji polskiej w Brazylii i nowego dekretu brazylijskiego w sprawie imigracji. Po kilkuminutowej rozmowie z kapitanem Lepeckim, Marszałek miał oświadczyć, że "z zadowoleniem patrzy na wysiłek kolonistów polskich w Brazylii, w kraju, który jest mu bardzo drogi ze

względni na braterskie stosunki, które zawsze istniały między obu narodami."

Jak wynika z powyższego streszczenia, korespondencja p. Jobina przypomina bardzo korespondencję dziennikarza z "Correio da Manhã", o której Poselstwo donosiło w piśmie z 21. lutego r.b. № 575/31. Ponieważ zachodzi podejrzenie, że p. Jobin wogóle nie rozmawiał z Marszałkiem Piłsudskim i skopował w sposób bliżej Poselstwu nieznanym wywiad korespondenta "Correio da Manhã", dodając do niego wybitnie polityczne resume wypadków w Polsce i roli Marszałka, jakiego nie mógł dać bez wątpienia sam Marszałek, Poselstwo zwraca się jednocześnie do kapitana Lepeckiego w Funchalu o szczegółowe wyjaśnienie okoliczności, w jakich odbyła się wizyta Jobina na Maderze, i treść ewentualnych oświadczeń Marszałka. Poselstwu zależy bowiem ^{na} zdezawuowaniu Jobina, którego występy przeciwko Polsce są Ministerstwu znane i który nawet w omawianym wywiadzie nie umiał się powstrzymać od złośliwych docinków pod adresem Marszałka.

Jak informował Poselstwo p. Sergio Buarque de Hollanda, korespondent i współpracownik tej samej grupy dzienników, co p. Jobin, ten ostatni był aktywnym członkiem partji komunistycznej, podczas ostatniej podróży po Europie zwiedził również Rosję, lecz po powrocie z Rosji popadł w konflikt z przywódcami partji i usunął się z życia partyjnego, nie przestał jednak być sympatykiem bolszewizmu, który jest dzisiaj modny wśród młodzieży inteligentkiej i niektórych radykalnych grup politycznych w Brazylii.

Zarówno treść korespondencji p. Jobina, jak i stanowisko publicystyczne tego dziennikarza i jego wiek (20 lat) nie zasługują na prowadzenie z nim polemiki lub kampanji prasowej, co do jego niedojrzałych i powierzchownych poglądów, ^o zaczerpniętych z komunistycznej i niemieckiej literatury pro-

pagandowej na temat Polski. Poselstwo wstrzymuje się od prostowania bzdur, które p. Jobin wypisał we wstępie swej korespondencji, gdyż pokrycie milczeniem tego rodzaju enuncjacji jest daleko pożyteczniejsze, aniżeli rozpoczynanie dyskusji prasowej, która w stosunkach tutejszych przy rozbujającym nacjonalizmie i braku krytycyzmu i obiektywizmu wśród sfer dziennikarskich, przynieść może raczej szkodę niż korzyść.

Gdyby się jednak okazało, że wywiad Marszałka z Jobinem jest zmyślony lub jest plagiatem, Poselstwo nie omissza wykorzystać sposobności, by skompromitować i zdeza-wuować tego szkodnika w prasie brazylijskiej.

O wyniku dochodzeń Poselstwo uwiadomi Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

1 załącznik.

POSEŁ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

/Dr. Tadeusz St. Grabowski./

Odpis otrzymują:

1. M.S.Z., P.IV.
2. M.S.Wojsk. Cabinet Ministra.
3. Kapitan Lepecki /Wyspa Madera/
4. Konsulat R.P. São Paulo.

69

6 marca 1

709/31.

M.S.Wojsk.

Kapitan Lepecki, /wyspa Madiera/
Konsulat R.P. Sao Paulo.

Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Wydział Południowy.

W a r s z a w i e .

wywiadu dzien.
Jobina z Marsz. Piłsudskim.

XXXXXXXXXXXXX

709/31.

dzisiejszego

Kurjerem

14. III. 31.

/Dr. Tadeusz St. Grabowski./

70

De accordo com,

~~conforme~~ as instruções, recebidas do meu Governo,

~~tenho~~ tomo a liberdade de pedir a V.V.S.S.
nas columnas do ~~ex~~ ^{conceitadas} ~~origem~~ de V.V.S.S.
redignem ^{repare} rectificar ~~de accordo com as informações~~
~~seus~~, e ^{consoante} ~~conferencia~~ do Sr. José Jobim,
de ~~acordo~~ com as informações ^{que acabo de} ~~seus~~ ^{prestar.}

~~Esperando do gentilera de V.V.~~
~~tenho~~ ~~por omex e verdade e~~

Não de vista, que ~~sem nome das~~ ^{boas relações} ~~brasilera e~~
que ~~sempre existiam~~ ^{entre a imprensa} ~~portuguesa~~
~~de~~ ~~em~~ ~~quanto~~ em consideração a ~~personalidade nacional~~
o papel que desempenha o ~~alcorchal~~ Piłsudski;
oficialmente como ~~ministro de Guerra~~ ^{de Polónia} e na
vida ~~nacional de Polónia~~ ^{com o seu} ~~liberdade~~ ^{boas relações} ~~melhores~~
que ~~existem~~ entre os nossos países e entre a imprensa
poloneza e brasileira, não tenho duvida que
V.V.S.S. redignam ~~atender~~ ^o meu pedido
Aproveito o ensejo para reitara a V.V.S.S.
os protestos de minha ~~atenção~~ ^{estima} e
consideração.

Appt. J. J.
25/10/1911

91